

S Kurtem kolem vily...

Možná je trochu záhadný ten název naší nedělní vycházky. Někdy ale stačí málo a je hned jasno. Dnes k tomu stačilo ujít necelého půl kilometru. Vyjeli jsme autobusem pár desítek metrů nad Smíchov a vystoupili na nově budovaném náměstí, mohutné spojnici páteřních ulic Na Václavce a Peroutkova. Krásný, i když ještě ne úplně hotový prostor je ideální pro začátek naší vycházky.

Ústí sem několik dalších ulic, ale jen jedna míří na Černý vrch, do ulice Na Cihlářce. A stačilo ujít těch necelého půl kilometru, a stojíme na křižení s ulicí Na Provaznici před moderním objektem **Winternitzovy vily**, postavené v roce 1932. Vily, které se také říká **Běžová princezna**, je celá v barvě slonové kosti a jejím autorem není nikdo jiný než slavný český architekt **Adolf Loos**. Interiéry navrhl arch. **Karel Lhota**. Vila stojí uprostřed zahrady.

Tady začíná příběh z názvu naší vycházky - **S Kurtem kolem vily**.

Zahrada Kurta Gebauera na pražské Ořechovce ukrývá sochy, které jako by tam stály odjakživa. Silný duch umělcovy zahrady se přenáší na zahradu Winternitzovy vily. Rozehrává se tak setkání samotných soch a architektury, ale pomyslně také dialog dvou letitých zahrad. Umělec tady představil ikonické postavy z řady autorských cyklů – Plavkyně, Zdraviči, Klecchlavy, Trpaslíci či Velké hlavičky.

V neděli v poledne výstavu na zahradě Winternitzovy vily otevřeli a tak jsme si mohli všechny sochy i okolí vily prohlédnout. Sochy mají popisky, ale také jsme si řekli, jaký komentář k nim má kurátorka výstavy Kristýna Jiráťová.

Zajímavá a vtipná výstava Kurta Gebauera nemůže dát úplně zapomenout na osud majitelů vily. V roce 1943 přišlo do vily gestapo a právníka JUDr. Josefa Winternitze s celou rodinou deportovalo do Osvětimi. Tady byli Josef Winternitz se synem Petrem zavražděni v plynové komoře. K vile se tak váže tahle smutná historie. Kameny zmizelých před vchodem vily.

Naše vycházka pokračuje ulicí **Na Cihlářce** a stáčí se k východu k sousednímu vrchu Mrázovka. Černý vrch i Mrázovka byly osídleny od nepaměti. Díky výjimečné poloze byly osazeny vinicemi a postupně tu vznikaly viniční usedlosti jako Santoška, Provaznice, Bertramka, Nikolajka, Cihlářka. A právě bývalá usedlost Cihlářka bude naším druhým zastavením.

Historická usedlost Cihlářka byla původně známá jako „Žufnička“. Název Cihlářka pochází, až z pozdější doby, kdy byl v 17. století majitelem usedlosti s rozsáhlou vinicí Jiřík Cihlář. Dnes je opravená a chráněna jako kulturní památka, slouží k bydlení.

Nedaleko je další zajímavá stavba - **Preissova vila**. Preiss byl bankéř, po Schwarzenbergovi druhý nejbohatší Čech. Funkcionalistická stavba z roku 1931. Vila po převzetí moci komunisty sloužila jako **rezidence prezidenta Antonína Novotného**, později dalších funkcionářů strany. Sloužila také jako velvyslanectví Jižní Koreje. Dnes je ve vlastnictví Daniela Křetínského.

Naše vycházka pokračuje ulicí Na Mrázovce. Převážná část vil je vystavěná v první polovině 20. století. Většina je opravených, rekonstruovaných. Najdou se ale i vily vybydlené nebo neobývané.

Vystoupali jsme po krátkém schodišti do zahrad nad vozovkou. Vznikla tady malá vyhlídka na zajímavou vilu ve svahu pod námi. Je to **Pickova vila**.

Pickova vila je postavená ve stylu tradicionalismu. Vilu si nechal postavit v roce 1931 podnikatel Emil Picka. Autorem byl brněnský architekt **Arnošt Wiesner**. Velkou zvláštností stavby je při čtvercovém půdorysu kýlová střecha pokrytá břidlicí. Unikátní je i umístění komínů. Stavba je kulturní památkou a stejně jako ostatní, u nichž se zastavujeme, je součástí „**Městské památkové zóny Smíchov**“.

Mezi zahradami jsme prošli k zadnímu traktu snad nejvýstavnějšího objektu zdejších kopců, k **vile Blaženka**. Vilu jsme obešli, abychom se podívali na její průčelí. Je to také bývalá viniční usedlost, říkalo se jí „**Šubrtka**“. Vila je ze 70. let 19. stol. Jméno Blaženka získala po zakoupení advokátem Koldinským. Pobývali zde prý i významné osobnosti jako T.G. Masaryk, Jaroslav Vrchlický nebo Pavel Švanda ze Semčic. Nějaký čas sloužila i jako restaurace a hotel.

Z parku před Blaženkou je dobře vidět na sportovní areál těl. Jednoty Sokol Smíchov a letní cvičiště Mrázovka. Při rekonstrukci areálu zde byla vysazena lipová alej, která je součástí běžeckého okruhu s vyhlídkou na Prahu ve výšce 256m/m.

U sportovního areálu se sbíhá několik ulic, v každé by se našlo něco zajímavého, těžké rozhodování. Jdeme ulicí Nad Bertramkou mířící do ulice Fráni Šrámka.

Bronzová pamětní deska na domě č. 5 připomíná, že zde žil a tvořil český básník, prozaik, dramatik, buřič i anarchista **Fráňa Šrámek**. Jeho tvorba byla ovlivněna impresionismem a antimilitarismem. Málokdo si nevybaví filmy Stříbrný vítr nebo Měsíc nad řekou.

Ulice Fráni Šrámka končí u zadního vchodu do zahrady Bertramky. Podél jejího masivního plotu vede dolů ke Smíchovu strmá cesta kombinovaná se schody. Celé to bylo kdysi vysekáno do skalního masivu Mrázovky. Jdeme dolů ke vchodu do Bertramky.

Kdysi dokořán otevřená brána Bertramky nás dnes nevítá a zřejmě ani dlouho vítat nebude. Muzeum je zavřené a zahrada při pohledu z vrchu, kam jsme se vyšplhali, také historickou krásou neoplývá. Tak si jen připomeňme, že i Bertramka byla kdysi vinicí a že původně tady stál dřevěný viničný domek. Později, až v 18. stol. vinici získal František z Bertramu který ji nechal přestavět po vzoru předměstských vil. Vilu proslavila návštěva Wolfganga Amadea Mozarta, když byl v letech 1787 – 91 hostem rodiny operní pěvkyně Josefiny Duškové.

Nám již nezbývá, než naši vycházku ukončit cestou parkem Mrázovka. Několikrát kolem nás projel výtah hotelu NH Prague City, připomínající spíš lanovku. Nahlédli jsme z výšky do výjezdu ze Strahovského tunelu, řekli si, k čemu slouží škola Na Zatlance a na rozloučenou se společně vyfotili.

Tak to byla naše nedělní, prosincová vycházka. Vycházku připravil a kroniku napsal Mirek Bernát.

Spoustu zajímavých fotek pro kroniku i její přílohu nafotily Hana Mašková a Lýdie Stoupová.

Na kopcích Černý vrch a Mrázovka v neděli 7. prosince 2025

